

Beantwoording vragen uit het Integraal afwegingskader voor beleid en regelgeving (IAK)

1. Wat is de aanleiding?

In het Regeerakkoord 2017 'Vertrouwen in de toekomst' is benadrukt dat de positie van het slachtoffer een speerpunt blijft en dat daarnaast wordt ingezet op het wegnemen van allerhande knelpunten in de praktijk. Deze ambitie wordt nader ingevuld in de Meerjarenagenda slachtofferbeleid 2018-2021 (Kamerstukken II 2017/18, 33 552, nr. 43). Daarin is onder meer opgenomen dat Slachtofferhulp Nederland (SHN) in 2018 haar online dienstverlening uitbreidt, onder meer door het openstellen in 2019 van een eerste versie van een ketenbreed digitaal informatieportaal - het "ketenbrede slachtofferportaal". Daaraan nemen ook de politie, het Openbaar Ministerie (OM), het Centraal Justitieel Incassobureau (CJIB) en het Schadefonds Geweldsmisdrijven deel.

Daarnaast heeft SHN aangegeven dat de manier waarop zij nu persoonsgegevens van slachtoffers verwerkt, waarbij het administratief vastleggen en uitwisselen van data plaatsvindt op basis van (alleen) namen en geboortedata, risicovol is: namen en geboortedata kunnen bijvoorbeeld dubbel voorkomen, zijn in de praktijk soms niet, of op verschillende wijzen bekend, of zijn/worden wel eens foutief ingevoerd.

2. Wie zijn betrokken?

SHN en de hierboven genoemde (strafrechtketen)organisaties.

3. Wat is het probleem?

SHN is volgens de wet geen "gebruiker" van het burgerservicenummer (BSN). Dit betekent dat zij bij het administratief vastleggen van persoonsgegevens van slachtoffers en de uitwisseling daarvan met ketenpartners, maar ook bij de (voorgenomen) elektronische dienstverlening, geen gebruik mag maken van het BSN van slachtoffers. Dit is echter wel nodig voor een goede en veilige uitvoering van deze taken:

T.a.v. het verwerken van persoonsgegevens

SHN beheert in haar administratie vertrouwelijke en gevoelige gegevens over slachtoffers en moet daarbij voldoen aan de hoogste eisen van de (Uitvoeringswet) algemene verordening gegevensbescherming (avg). Jaarlijks registreert SHN de persoonsgegevens van circa 250.000 personen en wisselt zij deze deels uit met ketenpartners (politie, OM, CJIB, het Schadefonds) en andere overheidsorganen, zoals gemeenten. Het gebruik van het BSN - een uniek, door de overheid verstrekt nummer - helpt bij een zorgvuldige omgang met de gegevens van burgers, doordat de kans op fouten bij de administratie en het uitwisselen van persoonsgegevens daardoor aanzienlijk afneemt.

T.a.v. de elektronische dienstverlening

De online diensten en de informatie die SHN - via het slachtofferportaal, maar ook via haar eigen website - ter beschikking zal stellen hebben een gevoelig en vertrouwelijk karakter. Dit vraagt om een strikte en veilige wijze van identificatie. Aangezien het om online dienstverlening gaat, is het daarnaast essentieel dat online wordt gecontroleerd of de persoon daadwerkelijk is wie hij zegt te zijn (authenticatie). Overheidsorganen kunnen burgers elektronische (online) diensten aanbieden waarbij gebruik wordt gemaakt van de veilige elektronische authenticatie- en machtigingsdiensten DigiD en DigiD Machtigen. Niet-overheidsorganen, zoals SHN, kunnen dat alleen als zij een 'rechtspersoon met een wettelijke taak' zijn en daarnaast 'gebruiker van het BSN' in de zin van de wet. Dat laatste is SHN (nog) niet. Het gebruik van het BSN zorgt dus voor een veilige inlogprocedure en voorkomt ook dat een van DigiD afwijkend inlogregime zou moeten worden gehanteerd, hetgeen naast extra kosten ook extra kwetsbaarheden zou opleveren: de kans dat op datalekken zou aanzienlijk toenemen.

4. Wat is het doel?

Het ontwerpbesluit wijst Slachtofferhulp Nederland aan als "gebruiker van het burgerservicenummer", voor zover het gaat om a) het verwerken van persoonsgegevens van het slachtoffer: het ontvangen, het vastleggen en raadplegen en het met overheidsorganen uitwisselen van persoonsgegevens en b) elektronische dienstverlening en informatieverschaffing aan het

slachtoffer, onder meer via het komende "ketenbrede slachtofferportaal". Op deze manier worden de onder 3 genoemde problemen opgelost.

5. Wat rechtvaardigt overheidsinterventie?

Om tegemoet te komen aan de onder 3 genoemde problemen is het noodzakelijk dat SHN het BSN van slachtoffers kan gebruiken en daartoe "gebruiker" van het BSN in de zin van de wet wordt. Daarvoor is het nodig dat zij bij algemene maatregel van bestuur als zodanig wordt aangewezen.

6. Wat is het beste instrument?

Aanwijzing bij algemene maatregel van bestuur van SHN als "gebruiker" van het BSN is het enige instrument waardoor het onder 4 genoemde doel kan worden bereikt en de onder 3 genoemde problemen kunnen worden opgelost.

7. Wat zijn de gevolgen voor burgers, bedrijven, overheid en milieu?

Dit besluit heeft geen gevolgen voor bedrijven en het milieu.
Ten aanzien van burgers die slachtoffer zijn geworden van een vermoedelijk strafbaar feit is het zo dat het gebruik van het BSN *zelf* heeft geen gevolgen heeft voor de verwerking van hun persoonsgegevens. Het BSN is namelijk een hulpmiddel om persoonsgegevens goed te kunnen opslaan, te raadplegen en (efficiënt) uit te wisselen. Het BSN zelf bevat geen informatie die de persoonlijke levenssfeer kan raken en heeft slechts betekenis in samenhang met andere gegevens over de persoon aan wie het nummer is toegekend.
Tijdens de consultatiefase zal worden onderzocht of het besluit (financiële) gevolgen heeft voor de overheid.